

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Fakta om förbudstiden 1919-1932

Prost, Pia

Published in:
Skärgård

Published: 01/01/2021

Document Version
Accepted author manuscript

Document License
Publisher rights policy

[Link to publication](#)

Please cite the original version:

Prost, P. (2021). Fakta om förbudstiden 1919-1932. *Skärgård*, (2). <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe202201148647>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Fakta om förbudstiden 1919-1932

Text: Pia Prost

År 1907 fick nykterhetsvännerna en majoritet i lantdagen och antog en lag om totalförbud mot försäljning och nyttjande av rusdrycker. Tsaren vägrade dock att stadfästa lagen, så förbudet kunde träda i kraft först den 1 juni 1919 i det självständiga Finland.

Förbudslagen omfattades till en början av samtliga politiska partier utom Svenska folkpartiet – lagen hade uppenbarligen ett svagare understöd bland landets svenskspråkiga befolkning än bland de finsktalande. De hängivnaste anhängarna fanns inom arbetarrörelsen och Agrarförbundet.

Förbudslagen blev ett gigantiskt misslyckande i finsk lagstiftning. Det uppenbara syftet var att finländarna skulle bli ett helt nyktert folk, men lagen saknade stöd i det allmänna rättsmedvetandet och överträdelserna ledde till minskad respekt för lag och ordning överhuvudtaget. Lönnbränning, receptmissbruk och införseln av bland annat estnisk och tysk sprit, som fördes iland av professionella smugglare från fartyg på internationellt vatten, blev vanligt längs hela kusten.

Den lättillgängliga spriten snarare ökade än minskade dryckenskapen – det sägs att varken förr eller senare har det supits så mycket som under förbudstiden. Det var mest lönsamt att smuggla 96-procentig sprit, och således vande sig finländarna dricka sprit med en hög alkoholhalt. Enligt **K-G Olin** var alkoholkonsumtionen 3,5 gånger högre jämfört med tiden innan lagen trädde i kraft.

Smuggelspriten var vanligen förpackad i plåtkanistrar på 10 liter, även kallade burkar eller tior. Då det gällde mindre mängder talades det om liter, halva och kvarta. Priserna varierade enligt tillgång och inköpsställe, eftersom spriten blev dyrare varje gång den bytte hand. Spriten blev också dyrare på vintern och framåt vårkanten, eftersom införseln avstannade då isen lade sig.

Väldigt många människor kom att bli engagerade i den illegala marknaden, för det fanns stora pengar att förtjäna. Under de 13 åren lagen var i kraft räknar man med att närmare 160 000 finländare var inblandade i den omfattande smugglingsverksamheten. Mindre än tio procent lär ha hamnat fast. Lagen blev mycket kostsam – Finland betalade stora summor för att anställa så kallade snusare, spritpoliser, som kämpade emot spritsmugglingen. Socialt sett skapade lagen stora motsättningar mellan smugglare och angivare.

Det som slutligen sänkte förbudslagen var lågkonjunkturen, då statens ekonomi var i behov av skatteinkomsterna från alkoholförsäljningen. I oktober 1931 beslöt den sittande regeringen att bilda ett ministerutskott som skulle bestämma om en folkomröstning om förbudslagen. Omröstningen hölls den 30 december 1931 och 71,6 procent röstade för att avskaffa lagen. Tisdagen den 5 april 1932 klockan 10 slog Finlands första Alko upp sina dörrar.

Källor: Boken Brännvinskriget av K-G Olin (2012), artikeln Förbudslagen i Finland på Wikipedia, samt Förbudslagen på elavamuisti.fi.